

taget mod Kaution, hvorimod de i modsat Fald havde været nødt til at tage fast Laan, og man veed jo godt, at for nogle Aar siden var det meget vanskeligt at faae faste Laan. Et saadant Forbud mod Udlaan mod haandfaaet Pant eller Kaution vilde derfor være meget farligt for Sparekasserne. Der var et enkelt Punkt, hvorom det stiller sig tvivlsomt for mig, om det ærede Medlem har Ret, det er, om det er rigtigt, at Sparekasserne selv skulle drive Bøysforretning. Jeg hørte nok det ærede Medlems Begrundelse, men tror dog paa den anden Side, at det maatte vilde være noget farligt, navnlig for visse Sparekasser, at indlade sig paa Diskontering af Bøys, dog det kan jo nok være, at det kan gaa med en vis Indskrænkning, der ogsaa blev omtalt af det ærede Medlem. Derimod følger det af sig selv, efter hvad jeg tidligere har udtalt angaaende Sparekasserne Forhold til Staten, at jeg er en bestemt Modstander af at fastsætte, at et vist Beløb skal anlægges i let realisable Effekter, som det hedder i Sparekassekommissionens Betænkning; for mit Vedkommende ser jeg ikke, hvad Betydning det i og for sig vil have for Sparekasserne. Man kan vel paa den Maade staae hurtige Laan; men det maatte ikke glemmes, at, naar man skal ty til de Midler, er Kursen meget lav, vil man sælge Obligationerne, er det et Tab for bestandig, vil man laane paa dem, er Forholdet ganske vist et andet, men saa ser jeg ikke Andet, end at, dersom man har gode Obligationer eller Forstrivninger, kan man lige saa godt reise Laan paa dem i Bankerne, og saa bliver Forholdet i og for sig ens. Jeg vilde anse det for urigtigt, om dette var Tanken; thi praktisk har det viist sig, at jo mere Sparekasserne ere interesserede i offentlige Papirer, desto større Svæbninger undergaa de. Hvis jeg overhovedet vil gaa med til at gjøre Indgreb i Sparekasserne Bestyrelse, kunde jeg slutte mig til sidste Punktum i Punkt d, hvorefter intet Laan kan tilstaaes noget Medlem af Bestyrelsen. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Hummeluh) udtalte vel igaar, at dette var en Uretfærdighed, og at det kunde gjøre det vanskeligt at faae Nogen til at bestyre Sparekasserne. Jeg har nu selv staaet i Spidsen for en Sparekasse; og det var et af de Spørgsmaal, som paa Generalforsamlingen vakte størst Opmærksomhed. Jeg kæmpede for, at intet Bestyrelsesmedlem skulde kunne modtage Laan eller kautionere, og det gik ogsaa igjennem; men jeg skulde strax efter reise til Kjøbenhavn, og paa den fortsatte Generalforsamling blev da det Vedtagne modificeret saaledes, at Resultatet blev, at Bestyrelsesmedlemmer nok kunne modtage Laan, men ikke kautionere. Skal man overhovedet gribe ind i Sparekasserne Bestyrelse, er dette Punkt af Bigtighed, om det end hidtil kun er i Bankerne og ikke i Sparekasserne, at det har viist sig og viist sig mange Gange, at Bestyrelsesmedlemmer have været inter-

esserede med Beløb, enten ved Kaution eller ved Laan. Bestyrelsens Opgave er jo til den ene Side at anbringe Midler saa sikkert som muligt, og paa den anden Side at gjøre dem saa frugtbringende som muligt. Nu kan vel et Bestyrelsesmedlem mene om sig selv, at han er sikker, men dette kan i Virkeligheden være meget tvivlsomt, og hvad det angaar, at gjøre Midlerne frugtbringende, er det jo i hans personlige Interesse at faae et Laan saa billigt som muligt, saa jeg indrømmer den høitærede Minister, at et Bestyrelsesmedlem aldrig burde modtage Laan eller kautionere, det Sidste tror jeg imidlertid er det farligste; thi hvor paalidelig og samvittighedsfuld end en Mand er, kan han være for godmodig og i Lillid til Laansørgernes Sikkerhed indlade sig uforsigtig paa at kautionere. — Med Hensyn til Spørgsmaalet om Anbringelsen af Reservecens Overtid, er der jo kommet mange skønne Tanker frem, om de end ikke ere nye. Der fremkom saaledes igaar fra det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgkreds (Stürup) den Betragtning, at dette Overtid i Grunden var Sparernes Penge; deri giver jeg ham Ret, og Tanken er i og for sig smuk. Jeg har ogsaa selv tænkt lidt over det Spørgsmaal, men naar jeg saa overveiede, hvorledes den praktisk skulde udføres, strandede jeg. Sparekassentersenterne ere jo nemlig ikke alle staaende Interessenter for et længere Aaremaal, saa at der altsaa med Hensyn til Fordelingen maatte træffes forskellige Bestemmelser efter den Tid, de enkelte havde været Interessenter osv. „Bibuben“ i Kjøbenhavn har jo foresøgt noget Saadant, men saavidt jeg veed, har man fundet Vanskeligheder derved, og vil man indføre det som almindelig Regel, at det skulde ske, tror jeg, at en stor Del af Sparekasserne Bestyrelse vilde komme tilkort. Den praktiske Veie til at gaa vilde efter min Mening være denne, naar Reservecens var stegen saaledes, at Sparekassen maatte anses sikkert, saa at give større Rente af Indskudene og fastsætte en billigere Rente af Udlaan; jeg tror ikke, man kommer Spørgsmaalet meget nærmere. At give store Midler af Overtidet til velgjørende Formaal kan være smukt; men jeg har Exempel paa, at der er givet Midler i Diemed, om hvilke det var tvivlsomt, ikke at de vare af almen Interesse, men af Interesse i alt Fald for Sparerne. Med Hensyn til selve Reservecens tror jeg ikke, det gaar an at give en og samme Regel for alle Landets Sparekasser, idet disse jo ere meget forskellige. Nogle ere grundede paa Aktiekapital, eller hvad man vil kalde det, medens andre slet ingen Grundfond have, og man vil let se, at den Sparekasse, som har en Grundfond, ikke behøver en saa stor Reservecens som den, der ingen Grundfond har, men der kommer et Andet til, som jeg tror er det Væsentligste, og det er de Love, hvorefter de enkelte Sparekasser foretage deres Udlaan. Jeg vil i alt Fald ikke være med til at fastslaa en be-